

Bokföringsnämnden
Brunnsgatan 3
Box 7849

Vår referens:
118/2010

103 99 STOCKHOLM

Er referens:
2007-30

Stockholm, 2010-11-29

Remissyttrande

Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning (K3)

Inledning

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att yttra sig över Bokföringsnämndens (BFN) förslag till nytt allmänt råd för upprättande av årsredovisning med tillhörande vägledning (nedan kallat K3). Nedan redovisas övergripande synpunkter på förslaget, vilka följs av kommentarer gällande enskilda kapitel och punkter i det remitterade förslaget.

Övergripande synpunkter

Av remissen framgår att avsikten är att K3 ska utgöra huvudregelverket för upprättande av årsredovisning. BFN:s inriktning har angivits vara att så långt som möjligt knyta an reglerna i K3 till den internationella standard som utarbetats av IASB (International Accounting Standards Board) för onoterade företag, IFRS for Small and Medium-sized Entities (*IFRS for SMEs*). Svenskt Näringsliv välkomnar att BFN har valt denna utgångspunkt. Att ha nationella regelverk som väsentligt skiljer sig från internationellt etablerade standarder medför i regel högre fullgörande-kostnader, särskilt för internationellt verksamma företag. Med den av BFN valda inriktningen kan dessa risker begränsas.

Det finns enligt Svenskt Näringsliv starka skäl att i vägledningen knyta an ytterligare till de exempel som finns i *IFRS for SMEs*. Det är av stort värde för tillämparna att kunna utläsa när normgivningen i K3 är avsedd att överensstämja med detta internationella regelverk, och när så inte är fallet. Detta gäller naturligtvis särskilt för företag som ingår i internationellt verksamma koncerner.

Förslaget riktar sig i första hand till större onoterade företag, d.v.s. företag som i regel har en intressentkrets som ställer höga krav på en teoretisk korrekt redovisning. De redan beslutade regelverken K1 och K2 har tagits fram i syfte att ge de mindre företagen möjlighet att välja ett förenklat regelverk med färre bedömningar och valmöjligheter. Detta förklarar till stor del skillnaderna mellan de olika regelverken. Andra skillnader kan förklaras av att K3-förslaget är mer principbaserat än K2-regelverken. Med ett principbaserat system följer en risk att de som har att tillämpa det allmänna rådet blir osäkra över innebörden av ställda krav. Mot bakgrund av detta ställer det allmänna rådet stora krav på BFN:s kompletterande vägledning.

Det har i diskussioner om förslaget framförts att strukturella svagheter i förslaget förklaras av begränsningar som följer av den normgivning BFN har att följa vid utövandet av sin normgivningsfunktion. Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att det finns ett betydande utrymme för BFN att åstadkomma en mer strukturerad och pedagogisk vägledning¹ och att BFN bör fördjupa sig i frågan om vilka utrymmen för friare strukturer och skrivningar som finns.

Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att det föreligger ett stort behov av att omarbeta den kompletterande vägledningen (kommentarerna). Förslaget till allmänt råd med kompletterande vägledning måste ges en mer pedagogisk struktur. Med nuvarande utformning blir det enligt Svenskt Näringsliv onödigt svårt och krångligt att reda ut kravens omfattning och regelverkets innebörd. Svenskt Näringsliv ger här några konkreta exempel på områden i K3 som framstår som onödigt svårtillgängliga.

I vägledningen refereras på vissa punkter till årsredovisningslagen (ÅRL), men hänvisningarna framstår inte som systematiska. I de fall där ÅRL anses tillämplig vore det önskvärt att det i vägledningen gavs fler referenser till ÅRL.

Vad gäller frågor om struktur kan som exempel hänvisas till kapitel 2 – Begrepp och grundläggande principer. Under rubriken *Grundläggande principer* redogörs för fortlevnadsprincipen samt kvittning. I kommentaren till kapitel 2 behandlas fortlevnadsprincipen, periodiseringsprincipen och kvittning. För de flesta användare/läsare torde det framstå som märkligt att det inte ges någon förklaring till varför periodiseringsprincipen inte också finns redovisad i kapitel 2.

Det saknas i remissen en mer detaljerad beskrivning av hur K3-förslaget förhåller sig dagens kompletterande normgivning (BFNAR och RR). Enligt Svenskt Näringsliv vore det av stort värde om vägledningen från BFN kompletterades med en "övergångstabell". Det skulle underlätta för såväl företagen som för användare av årsredovisningar vid övergången till K3. Vidare är det enligt Svenskt Näringsliv önskvärt att BFN ger ut en vägledning där det framgår hur K3-regelverket förhåller

¹ Se artikel: K3- allmänt råd eller vägledning, Peter Nilsson i Balans nr 11 2010.

sig till andra för svenska företag relevanta regelverk, framför allt K2. Det vore också mycket värdefullt om BFN som komplettering till vägledningen för K3 ger förklaringar till vilka huvudsakliga skillnader som föreligger mellan K3 och IFRS för SMEs.

Redovisningsnormgivningen är av stor betydelse för beskattningen. Detta gäller framför allt de situationer där skattelagstiftningen hänvisar till god redovisningssed (materiellt samband) och de fall där tillämpningen av en skattebestämmelse förutsätter en bestämd redovisning (formellt samband). BFN har en viktig uppgift att tillförsäkra att det allmänna rådet anpassas till de krav som direkt och indirekt följer av dessa samband och det är tydligt att BFN har lagt ned ett betydande arbete på att klara av denna uppgift.

Skillnader mellan normgivning gällande skatt respektive redovisning är även av intresse ut andra aspekter. En viktig sådan är företagens administrativa börda. När underlagen för en deklarationspost inte kan hämtas från redovisningen uppkommer i regel behov av sidoordnade system och även en ökad risk för fel. De flesta skillnader kan förklaras och motiveras av att regelverken har skilda syften. Det finns dock skillnader där motiven är allt för svaga. Ett exempel är bestämmelserna i 16 kap. 3-5 §§ inkomstskattelagen (IL) om avdrag för framtida garantiutgifter. BFN har i en skrivelse av den 28 september 2009 till regeringen också hemställt att nämnda bestämmelser tas bort. Svenskt Näringsliv välkomnar BFN:s ansträngningar att undanröja sådana omotiverade skillnader. I sin hemställan lyfter BFN även fram vikten av att dagens system med partiell koppling behålls. Uttalandet görs mot bakgrund av förslaget till en frikoppling i SOU 2008:80. Svenskt Näringsliv delar BFN:s uppfattning i denna fråga.

I syfte att minska kostnaderna för att fullgöra olika rapporteringsskyldigheter är det angeläget att möjligheterna att åstadkomma ökad integrering ses över löpande. När BFN avslutar sitt regelverk för K3 är det enligt Svenskt Näringsliv önskvärt att BFN, med erfarenhet från sitt arbete med K3-regelverket, översänder en kompletterande hemställan baserad på de behov av lagändringar som identifierats under arbetet med detta regelverk. Svenskt Näringsliv antar och hoppas att BFN exempelvis har förslag på hur skillnader i normgivningen vad gäller ersättningar till anställda (jfr IAS 19) kan reduceras.

Närmare kommentarer till K3-förslaget

Nedan redogörs för iakttagelser för respektive kapitel.

Kapitel 3 – Årsredovisningens utformning och förvaltningsberättelsens innehåll

I punkt 3.5 anges vilken information som ska lämnas i samband med att ett bindande avtal om viktiga förändringar i verksamheten har ingåtts. Svenskt Näringsliv anser att information ska lämnas först när förändringen har genomförts, dvs. när t.ex. en försäljning av ett dotterföretag har verkställts. Upplysningar bör således begränsas till händelser som är av väsentlig betydelse för företaget som har inträffat under räkenskapsåret eller senare. Upplysningskravet bör inte vara beroende av när ett avtal har ingåtts. Då ett bindande avtal kan ha skrivits under men berörda intressenter inte har meddelats är det inte rimligt att informationen meddelas via årsredovisningen. Upplysningskraven i förvaltningsberättelsen bör när det gäller verksamhetsförändringar samordnas med redovisningen av omstruktureringar i kapitel 21.

Kapitel 6 – Förändring i eget kapital

Förslaget om redovisning av koncernbidrag i juridisk person avviker från reglerna i UFR 2 Koncernbidrag och aktieägartillskott. Svenskt Näringsliv anser att en grundläggande genomlysning av redovisning av koncernbidrag krävs och att redovisning av koncernbidrag ska bygga på en principiell teoretisk grund. Vidare bör modellen för redovisning av koncernbidrag vara enhetlig för alla företag.

I sak ställer sig Svenskt Näringsliv också frågande till varför en ökning av finansiella anläggningstillgångar (aktier och andelar) ska ske när koncernbidrag lämnas från moderföretag till dotterföretag. Syftet med koncernbidrag är i regel att uppnå skattemässig optimering så som om all verksamhet låg i en enda legal enhet. Förslaget i K3 stödjer inte den synen.

Kapitel 7 – Kassaflödesanalys

Det finns ett behov av att föra in en exempelmodell avseende kassaflöden och komplettera den med kommentarer som klargör att det inte är fråga om några väsentliga skillnader jämfört med vad som tidigare gällt, d.v.s. Redovisningsrådets rekommendation RR 7.

Kapitel 9 – Årsredovisning

I punkt 9.10 anges att kapitaltillskott och återbetalning av kapitaltillskott ska påverka det redovisade värdet av innehav av dotterföretag. Ett förtydligande önskas om huruvida en återbetalning av tidigare lämnade ovillkorade aktieägartillskott ska ha motsvarande påverkan.

Kapitel 16 – Upplysningar om förvaltningsfastigheter

I punkt 16.3 regleras särskilda krav på upplysningar för enskild förvaltningsfastighet. Från dessa krav medges undantag om kravet föranleder oskäligen kostnad och värdet ändå kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Det är Svenskt Näringslivs bestämda uppfattning att en reglering om sådan särredovisning inte uppfyller kraven på proportionalitet och att ett sådant krav inte kan stå kvar. Kostnaderna för att ta fram sådana underlag kommer som regel att vara kostsamma och uppgifterna kan därtill i många fall vara känsliga, exempelvis inför kommande försäljningar. Mot bakgrund av detta bör det enligt Svenskt Näringsliv vara frivilligt att lämna sådan detaljerad information. I vart fall saknas skäl att låta ett upplysningskrav gälla fastighet för fastighet. Information om förvaltningsfastigheterna på aggregerad nivå får anses vara fullt tillräcklig.

Kapitel 17 – Materiella anläggningstillgångar

Svenskt Näringsliv ställer sig starkt kritiskt till det föreslagna kravet på komponentfördelning av tillgångar, framför allt vad gäller byggnader. Byggnader är mycket komplexa tillgångar och ett sådant krav på komponenturskiljning skulle öka företagens administrativa börda mycket påtagligt och därmed bli mycket kostsamt. Merarbetet och merkostnaden består i att över årtionden hantera den stora mängd komponenter som återfinns i byggnader. Detta uppfyller enligt Svenskt Näringsliv inte kraven på proportionalitet. Konsekvenserna blir naturligtvis särskilt betydelsefulla för fastighetsbolag. Svenskt Näringsliv önskar slutligen tillägga att förslaget inte har någon särskild reglering för problem som kan uppkomma vid en övergång till ett system med komponentavskrivning i kapitel 35. Därmed gäller krav på full retroaktivitet om inte undantagsregeln i 35.21 anses tillämplig. Av tydlighetsskäl bör – om BFN trots allt avser att hålla fast vid ett krav på komponentavskrivning – ett undantag från krav på retroaktiv tillämpning införas. Anledningen är att det är svårt eller omöjligt att åstadkomma en sådan redovisning i många företag.

Svenskt Näringsliv anser vidare att punkt 17.11 och den korresponderade regeln i punkt 24.4 behöver förtydligas. Om ett företag erhåller ett offentligt bidrag för att förvärva en anläggningstillgång borde tillgångens anskaffningsvärde bestämmas utifrån priset för förvärvet i den konkreta transaktionen, inte utifrån det verkliga värdet på tillgången (som kan avvika från det priset i den konkreta transaktionen). I annat fall skulle anskaffningsvärdet bestämmas på olika sätt beroende på hur företaget finansierat förvärvet. Den föreslagna regeln i punkt 17.11 är endast relevant om det offentliga bidraget består i att överföra en tillgång från bidragsgivaren (eller tredje man) till företaget. Motsvarande gäller punkt 24.4. Den föreslagna regeln förefaller ta sikte på att bidraget utgår i form av överföring av en tillgång från bidragsgivaren (eller tredje man) till företaget.

Kapitel 18 – Immateriella tillgångar andra än goodwill

Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning finns det anledning att se över förslagen till råd och kommentarer vad gäller de immateriella tillgångar som omfattas av detta kapitel.

I kommentaren, under rubriken *Vilka immateriella tillgångar ska redovisas i balansräkningen*, anges att ”en immateriell tillgång får redovisas i balansräkningen om den uppfyller kriterierna för att redovisas som en tillgång (se punkt 2.13), det vill säga endast om

- *de ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången sannolikt kommer att tillfalla företaget i framtiden, och*
- *tillgångens anskaffningsvärde eller värde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt”.*

Ifråga om den förstnämnda punkten uttalas vidare (s. 107) ”[s]annolikhetskriteriet anses alltid uppfyllt för immateriella tillgångar som förvärvas separat”.

För många företag gäller att det i deras produktutvecklingsverksamhet regelbundet ingås avtal med tredje part. Dessa avtal är av varierande karaktär men innebär ofta att bolaget mot betalning erhåller en licens eller liknande till ett visst forskningsresultat – i vissa fall i patenterad form, i andra fall utan sådan form. Dessa forskningsresultat är mycket ofta ofärdiga i så måtto att det krävs betydande utvecklingsarbete för att omvandla detta forskningsresultat till en säljbar produkt eller tjänst. Den statistiska sannolikheten för att detta de facto kan åstadkommas beror på hur pass ”ofärdigt” forskningsresultatet är, men det är mycket vanligt att det ligger långt under femtio procent när avtal ingås. Vi har informerats om att det finns företag som för dessa situationer har som princip att kostnadsföra utgifterna för sådana förvärvade forskningsresultat/licenser. Skälet är att dessa inte kan anses uppfylla kriterierna för att få aktiveras som tillgång.

Som Svenskt Näringsliv uppfattar den ovan återgivna texten från förslaget innebär denna en klar nyansförskjutning i denna fråga, dels mot bakgrund av att rubriken som sådan kan uppfattas som att aktivering under vissa förutsättningar måste ske (jfr ”ska” ovan”), dels då dessa förutsättningar i princip alltid skall anses vara för handen om den immateriella tillgången har förvärvats separat. Även om detta i många fall säkert kommer att uppfattas som en positiv förskjutning ger det, som vår beskrivning ovan förhoppningsvis illustrerar, också upphov till vissa betänkligheter. Man kan också ifrågasätta om detta är förenligt med ÅRL (jfr 4 kap. 2§) som poängterar den redovisningsskyldiges valfrihet (”får tas upp”).

Mot bakgrund av vad som framförts ovan förordar vi för det första att ”ska” i rubriken ersätts med ”får”. Det bör tilläggas att en sådan valfrihet motiveras av den koppling som för juridisk person kan föreligga mellan redovisning och beskattning. Enligt Svenskt Näringsliv finns det även behov av att ändra skrivningarna i den del av kommentaren som berör sannolikhetskriteriet (se ovan). Nuvarande skrivning som innebär att utgångspunkten är att detta kriterium får anses uppfyllt för immateriella tillgångar som förvärvas separat. Detta bör dock följas av en skrivning med innebörden att om omständigheterna vid förvärvstidpunkten ger stöd för annan bedömning så frångår man naturligtvis denna utgångspunkt.

Kapitel 21 – Avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar

Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att upplysningskraven för avsättningar, 21.15 – 21.16, är allt för långtgående och allt för omfattande. Värdet av denna information kan inte anses stå i relation till kostnaderna för att upprätta denna information. Med en sådan detaljerad informationsgivning kommer företagen vidare att behöva lämna ut känslig information som kan skada företaget, exempelvis vad gäller förväntade gottgörelser. Svenskt Näringsliv anser sammanfattningsvis att den utvidgning av upplysningsskyldigheten som förslaget innebär inte kan genomföras.

Kapitel 21 – Aktierelaterade ersättningar

När varor eller tjänster förvärvas mot ersättning i form av aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument ska (punkt 26.4 a) redovisning ske mot ökning av bundet eget kapital. Det är Svenskt Näringslivs bedömning att det saknas grund för en sådan regel. Redovisningen bör följa allmänna principer.

Kapitel 28 – Ersättningar till anställda

I kapitlet finns bl.a. definitioner och regleringar gällande pensionsplaner. Det som i kollektivavtals-sammanhang brukar benämnas pensionsplaner inkluderar i regel inte enbart pensioner, utan ofta även ersättningar under pågående anställningar, t.ex. sjukförsäkring, försäkring vid arbetsskada, livförsäkring för dödsfall (TGL) och premiefrielseförsäkring för betalning av pensionspremier vid frånvaro p.g.a. sjukdom och föräldraledighet. Det är enligt Svenskt Näringsliv angeläget att BFN i sitt råd och i sin vägledning beaktar och redogör för detta så att det inte uppstår några oklarheter.

Punkt 28.15 är begränsad till plan baserad på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter. En sådan reglering exkluderar individuella planer, chefsplaner m.m. vilket medför att många företag tvingas tillämpa skilda redovisningar som baserar sig på olika principer. Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning bör BFN se därför se över möjligheten att inkludera även planer som inte är baserade på kollektivavtal.

Kapitel 29 – Inkomstskatter

Kapitlet om redovisning av inkomstskatter innehåller dels vad som får uppfattas som en sammanfattning av nuvarande regelverk, dels en utvidgad informationskyldighet.

Svenskt Näringsliv välkomnar BFN:s ambition att åstadkomma ett allmänt råd där avsnittet om inkomstskatter inte blir allt för detaljerat och omfattande. I vissa delar har dock skrivningarna blivit allt för begränsade, innebärande svårigheter att förstå innebörden av de krav som ställs. Detta gäller främst avsnitten om uppskjutna skatter i 29.17, 29.18 och 29.20. Dessa punkter bör förtydligas, exempelvis genom att ta in ytterligare text från RR9.

I punkt 29.30 anges när uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder ska nettoredovisas. Av ordalydelsen kan slutsatsen dras att det blir ett mycket begränsat utrymme för kvittning av uppskjutna skatteskulder och skattefordringar, eftersom de i regel inte förfaller vid samma tidpunkt. Om kvittning kan ske även fortsättningsvis anser Svenskt Näringsliv att formuleringen i RR 9 p. 63 är att föredra.

Föreslagna upplysningskrav innebär vidare en markant ökning av företagens informationsskyldighet. Enligt Svenskt Näringsliv är det till en betydande del fråga om tillkommande upplysningskrav som inte genererar någon informativ upplysning. Ett krav som särskilt bör nämnas är kravet i 29.34, gällande avstämning av hur väsentliga poster påverkat sambandet mellan räkenskapsårets skattekostnad eller intäkt och redovisat resultat. Svenskt Näringsliv kan endast se mycket begränsade mervärden av en sådan utvidgning. Reglerna framstår därför inte som proportionerliga.

Svenskt Näringsliv anser mot bakgrund av vad som här framförts att BFN bör göra en generell översyn av kraven gällande redovisning av inkomstskatter.

Kapitel 30 – Effekter av ändrade valutakurser

I punkt 30.10 redogörs bl.a. för krav gällande vissa långfristiga fordringar/lån mot utländska koncernbolag. Det anges där att juridiska personer ska omvärdera lånen. Någon hänvisning till reglerna om säkringsredovisning i kapitel 11 återfinns inte. Hänvisning ges endast i de vägledande kommentarerna. Svenskt Näringsliv anser att en hänvisning till kapitel 11 bör återfinnas i 30.10.

Kapitel 35 – Första gången detta allmänna råd tillämpas

Meningen i punkt 35.19 om lättnadsregler för leasingavtal bör enligt Svenskt Näringsliv skrivas om så att innebörden blir enklare att tyda ut.

Avslutning

Svenskt Näringsliv ställer sig av anförda skäl positivt till BFN:s förslag till nytt allmänt råd för upprättande av årsredovisning med tillhörande vägledning. Det är dock viktigt att rådet och kommentarerna slutligen presenteras i en mer pedagogisk struktur, och att ovan framförda synpunkter på innehållet beaktas av BFN.

Svenskt Näringsliv

Krister Andersson

Richard Hellenius